

Aapro Laitinen & Suvi Vuorikoski

OPPILAITOSNUORISOTYÖ PAUKKU- LASSA

opiskelijoiden kokemuksia

Opinnäytetyö

Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto

Yhteisöpedagogikoulutus

2024

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Yhteisöpedagogi (AMK)
Tekijät	Aapro Laitinen & Suvi Vuorikoski
Työn nimi	Oppilaitosnuorisotyö Paukkulassa, opiskelijoiden kokemuksia
Toimeksiantaja	Suomen Nuoriso-opisto, Paukkula
Vuosi	2024
Sivut	32 sivua, liitteitä 1 sivu
Työn ohjaaja	Lassi Pöyry

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Suomen Nuoriso-opiston, Paukkulan opiskelijoiden kokemuksia oppilaitosnuorisotyön toteutumisesta heidän oppilaitoksessaan. Tutkimuskysymysten avulla selvitettiin, miten opiskelijat kokevat esimerkiksi ryhmäytymisleirin ja tutortoiminnan vaikuttaneen yhteishengen muodostumiseen.

Aineisto kerättiin Paukkulan opiskelijoilta ja aineiston keruumenetelmänä käytettiin teemahaastatteluja. Tutkimus on toteutettu laadullisena tutkimuksena. Haastattelut olivat yksilöhaastatteluja, ja toteutettiin kolmena eri päivänä, syyskuussa 2023. Aineiston analyysimenetelmänä käytimme sisällönanalyysia.

Opinnäytetyössä kuvaillaan haastatteluteemojen mukaan opiskelijoiden vastauksia heille esitettyihin kysymyksiin ja avataan heidän näkemyksiään aiheesta. Teemoina toimivat yhteisöllisyys, osallisuus ja oppilaitosnuorisotyö. Tuloksissa avataan haastateltavien vastauksia ja näkemyksiä näistä teemoista.

Aineistossa nousi esille yhtenäisyys haastateltavien vastauksissa, ja Paukkulan oppilaitosnuorisotyön toteutuminen koettiin positiivisena oppilaitoksen osallistavan toiminnan, kuten ryhmäytymisviikon ja iltatoiminnan kautta. Haastateltavia tutkimuksessa oli seitsemän, ja he olivat eri ikäisiä opiskelijoita ensimmäiseltä, toiselta ja kolmannelta luokalta. Positiivisen kuvan oppilaitosnuorisotyön toteutumisesta loi haastateltavien kertomukset muun muassa tutoreiden aktiivisesta osallistumisesta muiden opiskelijoiden arkeen, yhteisöohjaajan toiminta oppilaitoksen ja opiskelijoiden viihtyvyyden takaamiseksi ja edistämiseksi sekä myötämielinen yleinen ilmapiiri oppilaitoksessa.

Oppilaitosnuorisotyötä Paukkulassa voisi lähteä tutkimaan myös yhteisöohjaajan, tai Paukkulan muun henkilökunnan näkökulmasta, koska tässä opinnäytetyössä saadut tulokset ovat todella positiivissävytteisiä.

Asiasanat: nuorisotyö, koulunuorisotyö, osallisuus, yhteisöllisyys

Degree title	Bachelor of Humanities
Authors	Aapro Laitinen & Suvi Vuorikoski
Thesis title	Youth work in educational institution Paukkula, students' experiences
Commissioned by	Suomen Nuoriso-opisto, Paukkula
Time	2024
Pages	32 pages, 1 page of appendices
Supervisor	Lassi Pöyry

ABSTRACT

The objective of this thesis was to investigate the experiences of students in Suomen Nuoriso-opisto, Paukkula, and their experiences about the school youth work there. The effect on the forming of community spirit on grouping camp and with tutor activity according to the students was researched with the research questions.

The data was collected from the students of Suomen Nuoriso-Opisto, and the method of collection for the data was theme interviews. Qualitative research methods were utilized in the research work. The research method was individual interviews, and the interviews were performed on three different days in September of 2023. Content analysis was used as the method of analysis.

Students' answers to the interview questions are described in the thesis according to the interview themes and their views on the topic are being illustrated. The themes of the interviews were communality, inclusion, and school youth work. The participants' answers and interpretations are being analyzed in the result section of the thesis.

Consistency was found in the answers of interviews of participants, and the youth work of Paukkula was seen positively due to the schools' inclusive activities and communality. There were seven participants attending the interviews, and they were different ages, from first grade, second grade and third grade. The interviewees' answers about tutors' active participation in other students' everyday life, community directors' activity on guaranteeing the well-being of students and an overall comfortable ambience in the educational institution painted a positive picture of the school youth work in Paukkula.

The results of this thesis were positive, so school youth work in Paukkula could be investigated from the perspective of community director, or other Paukkula staff members to get more divergent opinions on the topic.

Keywords: youth work, school youth work, inclusion, communality

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	OPPILAITOSNUORISOTYÖ JA MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ.....	7
2.1	Oppilaitosnuorisotyö.....	7
2.2	Moniammatillinen yhteistyö.....	9
2.3	Aiemmat tutkimukset.....	10
3	OSALLISUUS JA YHTEISÖLLISYYS.....	11
3.1	Osallisuus.....	11
3.2	Yhteisöllisyys ja yhteisö.....	12
3.3	Aiempia tutkimuksia.....	13
4	TOISELLA ASTEELLA OPISKELEMINEN JA PAUKKULA.....	13
4.1	Toisella asteella opiskelevat nuoret.....	13
4.2	Suomen nuoriso-opisto, Paukkula.....	15
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	17
5.1	Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko.....	17
5.2	Tutkimuskysymykset.....	17
5.3	Tutkimusote ja aineistonkeruumenetelmä.....	18
5.4	Aineiston analyysimenetelmä.....	19
6	TULOKSET.....	20
6.1	Yhteisöllisyys Paukkulassa.....	20
6.2	Osallisuus Paukkulassa.....	21
6.3	Oppilaitosnuorisotyö Paukkulassa.....	23
7	POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	25
7.1	Pohdinta.....	25
7.2	Johtopäätökset.....	27
7.3	Tutkimuksen luotettavuus.....	26
	LÄHTEET.....	29

LIITTEET

Liite 1. Haastattelurunko

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme käsittelee Suomen Nuorisopiston opiskelijoiden omia kokemuksia oppilaitosnuorisotyöstä. Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa Paukkulan oppilaitosnuorisotyön toteutumista opiskelijoiden näkökulmasta, ja mahdollisia siihen vaikuttavia tekijöitä.

Opinnäytteemme on tutkimustyö ja se toteutettiin laadullisena tutkimuksena, haastatteleamalla Paukkulan opiskelijoita. Toteutimme teemahaastattelut seitsemälle Paukkulan opiskelijalle ensimmäiseltä, toiselta ja kolmannelta luokalta. Haastattelut toteutettiin syyskuussa 2023, kolmena eri päivänä, Suomen nuorisopiston tiloissa. Haastatteluissa kysyimme kysymyksiä yhteisöllisyyteen, osallisuuteen ja oppilaitosnuorisotyöhön liittyen.

Niemisen (2023, 16) mukaan kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävä nuorisotyö on uudessa nosteessa. Osa kuntien, järjestöjen ja seurakuntien nuorisotyöstä hakeutuu ja tarjotaan toveriksi oppilaitoksiin, koska opiskelijoiden hyvinvointi, oppilaitosten opetustyön koetut vaikeudet ja moniammatillisen yhteistyön vaade ovat luoneet sitä vaativan ympäristön. (Nieminen 2023, 16.)

Tutkimus tehtiin, koska oppilaitosnuorisotyö on erityisen pinnalla tällä hetkellä, sekä ajankohtainen aihe nuorisotyön kentällä ja alan ammattilaisille.

Oppilaitosnuorisotyön tehtävien on nähty nousevan nuorisotyön ominaispiirteistä, ja on esitetty, että nuorisolähtöisen työtteen, nuorten erilaisten elämäntilanteiden tunnistaminen, nuorten merkityksellisten sosiaalisten maailmojen sekä nuorten erilaisten tarpeiden ja kulttuurien ymmärtäminen on nuorisotyön panos kouluille. (Nieminen 2023, 20).

Yhteisöllisyys on ihmisten välistä vuorovaikutuksesta muodostuvaa olemista yhteisössä. Kielitoimiston sanakirjan (2021) mukaan yhteisö tarkoittaa ihmisjoukkoa, jonka muodostaa elämänmuoto, aatteellinen päämäärä, sekä yhteenliittymä. Yhteisöllisyys nähdään usein positiivisena käsitteenä, jossa saman

aatteen jakavaa ihmisryhmää yhdistää yhdessäolon, muista välittämisen, harmonian sekä yhteenkuuluvuuden ja yhtenäisyyden tunne. Ihmisten ajatus elämisestä yhteiskunnassa perustuu yksilöllisempään, kiireisempään ja kilpailun sävyttämään elämiseen nykyään enemmän kuin ennen. Ihmisten välisestä kanssakäymistä rajoittaa tai mahdollistaa vieraantuneisuus, välineellisyys ja monimutkaisuus. (Luomanen ym. 2018, 156).

Pedagogisen oppilaitoksen yhteisön ympäristö on malli oppilaitoksessa opiskeleville opiskelijoille. Nuoriso-opisto Paukkula on oppilaitos, jonka yksi arvoista on yhteisöllisyys. Kun yhteisöllisyys on nimetty oppilaitoksen arvoksi, yhteisöllisyyden pitää tapahtua ensin työntekijöiden keskuudessa, koska nuoria kasvatetaan heidän elinpiirinsä. (Paukkulan arvot s.a.). Ammatillisten vuorovaikutustaitojen edellytys on itsetuntemuksen lisääminen ja ryhmädynamiikkaan tutustuminen. Hyvä yhteisöllinen ympäristö tarvitsee demokratiaa, avoimuutta ja dialogisuutta yhteisössä. Hyvän yhteisön johtajuus koostuu yhteisistä sopimuksista. Vuorovaikutuksessa rakentavasti muotoillulla kritiikillä pyritään välttämään ryhmäajattelua (Raina 2012, 210.)

Osallisuus taas merkitsee yhteenkuuluvuutta, yhteisöllisyyttä ja vaikuttamista yhteisön ilmapiiriin. Osallisuutta vahvistaa mahdollisuus vaikuttaa yhteisön toimintaan, ja tekemiseen. Osallisuus on laaja-alainen yksilön ja yhteisön välinen suhde, johon myös liittyy yksilön kokemus omasta osallisuudesta yhteisössä, eikä se ole pelkästään osallistumisen tavan laatu tai määrä. (Mitä osallisuus on? s.a.) Näiden teemojen avulla paneuduttiin oppilaitosnuorisotyöhön, sekä siihen vaikuttaviin tekijöihin Paukkulassa.

2 OPPILAITOSNUORISOTYÖ JA MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ

2.1 Oppilaitosnuorisotyö

Oppilaitosnuorisotyöllä tarkoitetaan oppilaitosten ja nuorisotyön välistä yhteistyötä. Yhteistyö näiden välillä on ammatillisesti ja työnkuvallisesti epäselvä. Oppilaitokset tekevät yhteistyötä eri tavoilla ja oppilaitosnuorisotyössä käytetään erilaisia työkaluja. Tämän vuoksi oppilaitosnuorisotyön käsitettä on vaikea määritellä ja sitä pitää katsoa rajausta ja selvennystä käyttäen (Pajari

2020, 6.) Eri lähteissä sekä eri kirjoittajien toimesta käytetään joko termiä oppilaitosnuorisotyö tai koulunuorisotyö. Me käytämme tässä opinnäytetyössä termiä oppilaitosnuorisotyö, tekstin selkeyttämisen kannalta.

Koulussa on sekä yksilöllisen tason, ryhmätason, yhteisöllisen että myös institutionaalisen tason toimijoita ja toimintoja. Nuorisotyö kohtaa koulun rakenteet, vuosiluokat, luokat, oppilashuoltoryhmät, oppilaskuntien hallitukset ja muut jo olemassa olevat toiminnot. Miten nuorisotyön paikka sitten muovautuu, ja minkälaisia toimintoja nuorisotyö koulussa tekee? Nuorisotyö voi koulussa kohdentua moniin eri tasoihin, ja jotta koulunuorisotyön toiminnoista saadaan otetta, voi yrittää analysoida, minkälaisen kohteen kanssa koulussa tehdään työtä. (Kiilakoski 2014, 86–87.)

Yhteistyön puolesta nuorisotyöllä ja koululla on pitkät perinteet, kummatkin tahot ovat tehneet yhteistyötä omien etujensa ja tarkoituksiensa lähtökohdista, ja molemmat ovat olleet yhteistyössä aloitteellisia. Nuorisotyöntekijät ovat toteuttaneet satunnaisena koulun arjessa näitä irrallisiksi jääneitä toimintoja, koska niitä on leimannut suunnittelemattomuus. Yhteistyötä ei siis ole lähdetty monissa peruskouluissa tai toisen asteen oppilaitoksissa rakentamaan tietoisesta yhteisestä ajattelun ja tavoitteiden lähtökohdista, joissa eri koulussa toimivien ammatillista osaamista hyödynnettäisiin kouluhyvinvoinnin ja nuorten kasvun tukemisessa. (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 14.)

Ahlberg, Appelgren, Järvinen, Häsä, Komulainen, Koponen, Kääpä, Laitinen, Penttilä, Rihu ja Tani (2016) kertovat että oppilaitosnuorisotyössä nuorisotyöntekijä on mukana kiinteästi koulun arjessa viikoittain. Nuorisotyöntekijän työtehtäviä ovat yhteisöllisyyden edistäminen, kiusaamisen ehkäisy ja kouluviihtyvyyden parantaminen.

Oppilaitosnuorisotyön voidaan nykyisellään katsovan alkaa vakiintumaan 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä, kun nuorisotyö haki yhä enemmän kosketusta koulutyöhön. Yhteistyö koulun ja nuorisotyön välillä on ollut työmuodoiltaan valikoivaa ja luonteeltaan paikallista, kun sitä on aiemmin tehty. Ammattikorkeakoulutuksen yhteisöpedagogikoulutuksen syntyä ja sen

kiinnostusta nuorisotyön ammattilaisten työkenttien tutkimiseen, jäsentämiseen ja työmuotojen kehittämiseen voidaan pitää yhtenä syynä nuorisotyön kouluun levittäytymisen syynä. Pelkästään yhtä painavaa syytä sille ei kuitenkaan löydy. (Penttinen 2023, 7.)

Toimintaympäristön erityisyys ja sen nuorisotyölle asettamat vaatimukset tulevat korostetusti esille oppilaitosnuorisotyön käsitteessä. Ammatillisesti on pohdittu, kuinka paljon koulu toimintaympäristönä heikentää tai rajoittaa nuorisotyön ominaista toteutumista, vai onnistuuko nuorisotyö hakemaan oman muotonsa koulussa. (Penttinen 2023, 8.)

Nuorisotyön perinteistä ammatillista osaamista haastaa myös oppilaitokset nuorisotyön työkenttänä, koska osaamisperustan tulee rakentua aiempaa laajemmin siten, että oppilaitosta koskevat säädökset ja oppilaitoksen toimintaa ohjaavat tavoitteet tulevat osaksi oppilaitosnuorisotyöntekijän jokapäiväistä toimintaa. (Penttinen 2023, 10.)

2.2 Moniammatillinen yhteistyö

Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö ovat käsitteitä, jotka ovat viime vuosina vakiintuneet osaksi erilaisten organisaatioiden ja yhteisöjen yhteistyötä kuvaavaa ilmiötä. Niillä on hieman erilainen tulokulma ilmiöön, vaikka niitä käytetäänkin usein synonyymeina. Moniammatillisessa yhteistyössä on asiakasnäkökulma, kun taas monialainen yhteistyö viittaa palveluiden järjestämiseen. (Koskela 2023, 64.)

Moniammatillinen yhteistyö on useamman hallinnonalan edustajan tekemää yhteistyötä. Moniammatillisessa yhteistyössä asiakkaan ongelman tai haasteen ympärille kootaan asiantuntijoita eri aloilta asian ratkaisemiseksi. Moniammatillisessa yhteistyössä käytetään asiantuntijoiden välistä työskentelyä vallan, tiedon ja osaamisen kautta. Yksin työskentelyllä on havaittu viime vuosikymmenen aikana olevan vaikeasti saavutettavia tuloksia muun muassa opiskelijahuoltoon liittyvät ongelmat. Asiantuntijoiden tiedon ja taitojen jakamisella toisilleen on helpompaa vastata opiskelijoiden haasteisiin. (Koskela 2023, 65.)

Nykyään organisaatioiden työtavat ja tavoitteet ovat moniammatillisoituneet. Työryhmissä erilainen osaaminen pyritään tuomaan useamman alan asiantuntijan avulla mahdollisimman hyvin esille. Oppilaitoksissa moniammatillisen yhteistyön merkitys ongelmien ja haasteiden ratkaisuksi muodostunut ole-tukseksi. Moniammatillisen yhteistyössä edellytyksien tulee kuitenkin täyttyä toiminnan tulosten saavuttamiseksi. (Koskela 2023, 65–66.)

Toimivalta moniammatilliselta yhteistyöltä edellytetään yhteinen kieli, -tavoite, toiminnan johtaminen, asiantuntijoiden välinen luottamus, yhteistyöhön sitou-tuminen ja yhteinen suunnittelu. Moniammatillinen yhteistyö hankaloituu, jos työssä esiintyy resurssien puute, roolien ja vastuiden epäselvyys, johtamisen ongelmat, hajanainen viestintä ja epäluottamus toisen tekemistä kohtaan. Mo-niammatillisen yhteistyön hyötyjä ovat esimerkiksi ammattilaisten yhteistyön lisääntyminen. (Koskela 2023, 68.)

2.3 Aiemmat tutkimukset

Oppilaitosnuorisotyöstä ja etenkin toisella asteella tehtävästä nuorisotyöstä on tehty joitakin opinnäytetöitä, ja aihe näkyekin usein humanistista alaa opiske-levien opinnäytetoissa. Opinnäytetyöt ovat suurimmaksi osaksi viime vuosilta, koska aihe on noussut nuorisoalalla enemmän esille. Opinnäytetöitä aiheesta on sekä kehittämis- että tutkimustyönä. Kehittämistöissä on tuotettu esimer-kiksi tutorkoulutusta ja pakohuonepelin suunnittelua.

Penttisen (2023, 7) mukaan varhaisimmat opinnäytetyöt koulunuorisotyötä koskien on tehty 2000-luvun alussa, ja tässä vaiheessa kiinnostus kohdistui lähinnä perusopetuksen yläkouluun, sekä nuorisotyön piipahduksiin koulu-maailmassa.

Varpenius (2020), tutkii opinnäytetyössään nuorisotyön asemaa ammatillisen oppilaitoksen hyvinvointityössä, tätä työtä tekevien henkilöiden näkökulmasta. Opinnäytetyössä selvitettiin, miten jo olemassa olevaan oppilaitoksen hyvin-vointityöhön nuorisotyö sijoittuu, ja millaista lisäosaamista se voisi tuoda tul-

lessaan. Varpenius tarkastelee opinnäytetyössään moniammatillisen yhteistyön tärkeyttä ja sitä, onko kaikilla samanlainen kuva nuoren tilanteesta, jotta häntä osataan auttaa oikealla tavalla.

3 OSALLISUUS JA YHTEISÖLLISYYS

3.1 Osallisuus

Osallisuus on käsitteenä laaja ja sitä voidaan katsoa erilaisista teorioista. Osallisuuden teoriasynteesi koostuu sosiaali-, terveys- ja käyttäytymisteorioista, joiden päällekkäiset intressit muodostavat, miten hyvää elämää edistetään. (Isola ym. 2017, 9.) Tässä opinnäytetyössä osallisuudella tarkoitetaan opiskelijoiden yhteenkuuluvuutta opiskelijayhteisöön.

Osallisuus on vaikuttamista oman elämänsä kulkuun, mahdollisuuksiin, toimintoihin, palveluihin ja joihinkin yhteisiin asioihin. Osallisuus on myös kuulumista sellaiseen kokonaisuuteen, jossa pystyy liittymään erilaisiin hyvinvoinnin lähteisiin ja elämän merkityksellisyttä lisääviin vuorovaikutussuhteisiin. (Isola ym. 2017, 5.) Kokonaisuuksia voivat olla esimerkiksi hyvinvointivaltio, yhteisöt ja yhteiset kiinnostuksen kohteet, joissa arvostuksien ja arvojen muotoutuminen tapahtuu hyvinvoinnin tuottamisen ja jakamisen kautta. (Isola ym. 2017, 10.)

Hyvinvoinnilla voi olla sekä aineettomia, että aineettomia lähteitä. Esimerkiksi kohtuullinen toimeentulo, asuminen, koulutus ja harrastustarvikkeet ovat aineellisia mahdollisuuksia, eli hyvinvoinnin lähteitä. Aineettomia hyvinvoinnin lähteitä voivat olla esimerkiksi luottamus, turva ja luovuus. Aineettoman ja aineellisen väliin sijoittuvat hyvinvoinnin lähteet voivat olla esimerkiksi palveluita. (Isola ym. 2017, 5.)

Osallisuus ilmenee usealla eri tavalla. 1) omasta elämästä päättämällä, olemuksen ja tekojen säätelyn mahdollisuutena sekä toimintaympäristön kokonaisuuden hallintana. 2) Vaikuttavuutena itsensä ulkopuolelle yhteiskunnan toiminnoissa. 3) Läsnä olevassa tilanteessa mukana olemalla ja panostamalla sen merkitykselliseen luomiseen sekä vuorovaikutukseen. (Isola ym. 2017, 5.)

Osallisuus rakentuu kokemuksena vuorovaikutuksessa ihmisten välillä. Osallisuudessa vaihtelevat vapaudet, sekä oikeudet olemisen, toiminnan, osallistumisen ja prosessien kautta. Osallisuus häivyttää yksilön psyykkisen, sosiaalisen, talouden, kulttuurin ja luonnon rajoja ja ylittää sen palautuvia ominaisuuksia. (Isola ym. 2017, 16.)

Osallisuuden edistämiseen tulee kiinnittää huomiota monitasoisesti niin kulttuurissa ja käytännöissä kuin rakenteissa ja strategioissakin. Tärkeä rooli osallisuuden edistämässä on yhteiskunnan palveluilla, kuten sosiaali- ja terveyspalveluilla sekä työllisyyspalveluilla. Myös muut eri tasoilla olevat toimijat ovat tärkeitä osallisuuden vahvistamisessa. Näitä voivat olla esimerkiksi koulut, työpaikat, järjestöt, harrastukset, seurakunnat ja eri yhdistykset. (Osallisuuden edistäminen 2024.)

3.2 Yhteisöllisyys ja yhteisö

Paasivaaran ja Nikkilän (2010, 7) mukaan yhteisöllisyyden käsitteelle ei ole olemassa vain yhtä oikeaa tulkintaa, ja kyseessä onkin erittäin monisyinen ja vaikeasti käsitteellistettävä ilmiö.

Yhteisöllisyyden käsite on noussut voimakkaasti esille yhteiskunnallisena kysymyksenä, että suppeammin myös työelämän näkökulmasta. Yhteisöllisyydestä huokuu monenlaisia jännitteitä ja siihen liitetään sosiaalisia odotuksia. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 9.)

Yhteisöllisyyden puute nähdään syynä ihmisten pahoinvointiin julkisessa puheessa, ja yhteisöllisyyttä tarjotaan lääkkeeksi moniin yksilöä koskeviin yhteiskunnallisiin epäkohtiin. Yhteisöllisyys on kuin taikasana, jolla voidaan ratkaista esimerkiksi koulu- tai työpaikkakiusaamistapaukset. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 9.)

Nykypäivänä yhteisöt jaetaan kolmeen eri luokkaan: ensimmäinen on muodollinen yhteisö, esimerkiksi rekisteröity yhdistys, joka voi olla olemassa vaikka jäsenet eivät kokisi yhteenkuuluvuuden tunnetta. Toiminnallinen yhteisö on

toinen, ja tämä voi olla esimerkiksi kansalaisliike, joka perustuu jäsenten keskinäiseen vuorovaikutukseen ja jonka jäsenet kokevat kuuluvansa yhteisöön. Kolmas on symbolinen yhteisö, joka muodostuu jäsenistä, jotka jakavat saman aatteellisenä ajatusmaailman. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 10.)

Ihmiset kaipaavat yhteisöllisyyttä, joka koostuu yhdessä olemisesta ja tekemisestä, vuorovaikutuksesta, henkilökohtaisesti merkittävistä suhteista, luottamuksesta ja yhteenkuuluvuudesta. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 11.)

3.3 Aiempia tutkimuksia

Yhteisöllisyydestä sekä osallisuudesta on tehty paljon tutkimuksia. Esimerkiksi Kalliokoski (2020, 1) kertoo, että yhteisöllisyys on esitetty ristiriitaisena ilmiönä 2000-luvun alun suomalaisessa kansalaiskeskustelussa, poliittisessa puheessa sekä tieteenaloilla. Sosiaalisia ongelmia on selitetty yhteisöllisyyden vajeella, jotka aiheuttavat pahoinvointia yksilö- ja väestötasolla.

Viinikangas (2011, 1) on tehnyt opinnäytetyön osallisuudesta nuorisotyössä. Hän on toteuttanut opinnäytetyönsä laadullisena tutkimuksena, eli haastatteleamalla nuoria heidän omista osallisuuden kokemuksistaan sekä selvittää heidän mielipiteitään nuorten omista vaikuttamismahdollisuuksista Raahessa. Hänen haastattelujensa perusteella raahelaiset nuoret kokevat oman osallisuutensa mahdollisuudet kaupungissa melko hyviksi, ja hänen haastattelemisstaan nuorista kaikki olivat sitä mieltä, että kaupungissa järjestetään nuorille mahdollisuus osallistua nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsitteelyyn. Nuoret myös kokivat, että kouluissa tulisi järjestää enemmän opetusta vaikuttamisesta, jotta olisi helpompi päästä osallistumaan heitä koskevaan päätöksentekoon.

4 TOISELLA ASTEELLA OPISKELEMINEN JA PAUKKULA

4.1 Toisella asteella opiskelevat nuoret

Ammatillisessa oppilaitoksessa tai lukiossa opiskelevaa henkilöä kutsutaan toiseen asteen opiskelijaksi. Toisella asteella opiskeleva henkilö on suorittanut peruskoulun. Ammatillinen koulutus luo valmiudet yhteiskunnassa toimimiseen

muun muassa työelämään ja jatko-opintoihin. Suomessa ammatillisessa koulutuksessa huomioidaan riittävä vaatimustaso. Ammatillisessa oppilaitoksessa voi opiskella eri ikäisenä, mutta yleensä opiskeleva henkilö on nuori. 2018 tehdyn tutkimuksen mukaan ammatillisessa oppilaitoksessa opiskeli 15–19-vuotiaita nuoria 151 781. (Pälkäs & Valtonen 2022, 21.)

Toisen asteen koulutus antaa nuorille valmiudet yhteiskunnassa sekä työelämässä toimimiseen. Toisen asteen koulutuksen kautta nuoren on mahdollisuus siirtyä jatko-opintoihin. Koulutus luo yksittäisille nuorille riittävän opetuksen ja tuen omien tarpeiden mukaan. Tämän avulla toisen asteen koulutuksen sivistykselliset tavoitteet saavuttuvat. (OKM s.a.)

Toisen asteen koulutuksessa yhteisön merkitys on osalle nuorista tarpeellista. Nuoret tarvitsevat tukea opintojen edistymisessä ja valinta mahdollisuuksissa. Opiskeluyhteisön turvallisuus ja läsnä oleva aikuinen ovat edellytyksiä toisen asteen koulutukseen hakeneen nuoren hyvinvoinnille ja oppimiselle. (OKM s.a.)

Vuonna 2020 lähes 98 prosenttia sai jatkokoulutuspaikan toiseen asteen koulutuksessa. Ammatilliseen koulutukseen hakeneiden määrä oli 42 prosenttia. Ensisijaisesti lukioon hakeneiden määrä oli taas 58 prosenttia. Osa nuorista saattaa keskeyttää toisen asteen koulutuksen opinnot. Työmarkkinoilla noin 15 prosenttia oli vailla toisen asteen tutkintoa. (OKM s.a.)

Ammatillisten oppilaitosten opintosisällöt määrittävät valtakunnallisten tutkintoperusteiden kautta. Ne pitävät sisällään perustutkinnon sisällön, osaamisentaavoitteet ja -osoittamisen sekä -arvioinnin. Ammatillisen koulutuksen kautta pyritään kehittämään opiskelijan ammatillista osaamista ja kasvun tukemista yhteiskunnan aktiiviseksi jäseneksi. Toisen asteen perustutkinnoissa laaja-alaisuus ja joustavuus ovat edellytyksiä opiskelijan yksilöllisillä valinnoilla tutkinnon sisällä. (Perander-Norrgård ym. 2022, 7–8.)

Ammatillisessa koulutuksessa tuen saaminen on nuorelle oikeus opintojen edistämiseen. Tukea on mahdollista saada opiskeluhuollon palveluiden

kautta, jos terveydentila sen vaatii. Terveydentilaan vaikuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi oppimisvaikeudet ja sairaudet (Perander-Norrgård ym. 2022, 9.)

4.2 Suomen nuoriso-opisto, Paukkula

Suomen Nuoriso-opisto, Paukkula perustettiin vuonna 1923, ja se sijaitsee Etelä-Savon maakunnassa Mikkelissä. Suomen Nuorison Liitto osti Paukkulan kartanon vuonna 1926, ja tällöin Suomen Nuoriso-opiston toiminta alkoi Paukkulassa. (Paukkula oppilaitoksena s.a.)

Paukkula on kansanopisto, joka järjestää ammatillista ja vapaan sivistystyön koulutusta. Ammatillisessa koulutuksessa voi opiskella kasvatus- ja ohjausalan perustutkintoa nuoriso- ja yhteisöohjaajan ja varhaiskasvatuksen ja perhe toiminnan osaamisaloilla. Vapaan sivistystyön osalta toteutetaan erilaisia lyhytkursseja sekä lukuvuoden mittaisia kansanopistonlinjoja. (Seppänen-Nousiainen 2021, 157.)

Paukkulan opiskelijoita voisi kuvailla avoimiksi, sosiaalisiksi ja empaattisiksi, koska kasvatus- ja ohjausalalle tuntuu hakeutuvan toiset huomioon ottavia ja välittäviä ihmisiä. Opiskelijoita on siksi helppo auttaa, koska suurimmalle osalle avun pyytäminen ja ongelmista puhumisen kynnyks on matala. Myös pieni opettajatiimi edistää kynnyksen mataluutta, sillä kaikki ovat toisilleen tuttuja. (Seppänen-Nousiainen 2021, 157.)

Vaativat työelämäjaksot, opintosisällöt ja suoraan opiskeluun liittyvät oppimisen pulmat tekevät opiskelijoiden arjesta vaikeampaa. Mielenterveyden pulmat ovat opiskelijoilla yleisiä, ja opiskelijoilla onkin paljon elämänhallintaan liittyviä ongelmia. Nämä erilaiset elämänhallinnan ja mielenterveyden haasteet näkyvätkin poissaoloina tunneilta sekä monenlaisena tuen tarpeena arjessa. Tärkeimmäksi tukiverkostoksi Paukkulan opiskelijoille on muodostunut kuraattori, terveydenhoitaja, psykologi sekä lääkäri. (Seppänen-Nousiainen 2021, 157.)

Paukkulan opistolle syntyi 2020 koronakevään jälkeen oppimispaja, joka on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä lisärahoitus koronaviruksen aiheuttamien vaikutuksen tasaamiseen. Tällä lisärahoituksella tuettiin esimerkiksi opiskelijoiden yksilöllisten tilanteiden mukaisesti järjestettyä lähiopetusta ja -ohjausta, esim. viivästyneiden opintojen takia. (Seppänen-Nousiainen 2021, 159.)

Pajamallilla mahdollistetaan yksilöllisiä opintopolkuja muutenkin kuin täysin itsenäisesti työskentelemällä. Opiskelijoiden mukaan paja on ollut todella hyödyllinen, ja se on toiminut heille tukena ja apuna opinnoissa. Pajamalli on säilynyt Paukkulassa myös pandemian laantumisen jälkeen, opintoihin integroivana alustana. (Seppänen-Nousiainen 2021, 157.)

Yhteisöohjaaja toimii Paukkulassa opettajatiimin tukena sekä linkkinä iltatoimintaan, ja hän koordinoi opiskelijoiden vapaa-ajan toimintaa, sekä tutortoimintaa. Myös yhteistyö verkostossa seurakunnan, nuorisotoimen ja etsivän nuorisotyön kanssa kuuluu yhteisöohjaajan toimenkuvaan, kuten myös olla mukana ohjaavan opettajan kanssa opiskelijakunnan hallituksessa. Työn ytimessä on kuitenkin yhteisöön kiinnittyminen ja ryhmien ryhmäyttäminen. (Seppänen-Nousiainen 2021, 160.)

Yhteisöohjaaja auttaa opiskelijoita monissa eri asioissa, esimerkiksi auttaa näyttösuunnitelman, tai yksittäisen tehtävän tekemisessä tai auttaa työelämäjakson työpaikan löytämisessä, ohjaten niin yksittäisiä opiskelijoita, kuin pienryhmiä. Yhteisöohjaaja työskentelee pääasiassa virka-aikaan, mutta voi olla mukana esimerkiksi asuntola- tai iltatoiminnan tapahtumissa myös iltaisin. Osallistavien menetelmien hyödyntämisessä ja yhteisön hengen ylläpitämisessä on yhteisöohjaajan panos merkittävä. (Seppänen-Nousiainen 2021, 160.)

Paukkulassa toteutetaan myös tutortoimintaa, joka on yhteisöllisin menetelmin toteutettavaa vertaistoimintaa. Tätä toimintaa koordinoi yhteisöohjaaja. Tutorit ovat tiivis ja aktiivinen Paukkulan opiskelijoista muodostuva ydintiimi, joka toteuttaa runsaasti opintojen sisäisiä tapahtumia, sekä ylläpitää yhteisöä erilais-

ten teemapäivien ja iltatoiminnan merkeissä. Myös uusien opiskelijoiden ryhmäyttäminen on tutoreiden toteutettavissa ensimmäisillä viikoilla. (Seppänen-Nousiainen 2021, 160.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko

Tutkimuksen kohteena on oppilaitosnuorisotyö ja kohdejoukkona toimii Suomen Nuoriso-opisto Paukkula ja sen opiskelijat. Haastattelujen kohderyhmäksi valikoitui seitsemän Paukkulan opiskelijaa eri luokilta. Juuri aloittaneita ensimmäisen vuoden opiskelijoita, toisen vuoden opiskelijoita, sekä kolmannen vuoden opiskelijoita. Joukossa on myös tutoropiskelijoita. Emme valinneet haastateltavia itse, vaan Paukkulan yhteyshenkilömme kysyi jokaiselta luokalta, olisiko halukkaita haastatteluihin osallistujia. Haastateltavat olivat meille ennestään täysin tuntemattomia. Saimme tietää heistä etukäteen vaan heidän nimensä, sekä millä luokalla he opiskelevat.

Tutkimus tehtiin laadullisena tutkimuksena, ja tutkimustavaksi valikoitui teema-haastattelu. Haastattelut toteutettiin syyskuussa 2023, viikoilla 38 ja 39. Haastattelupaikkana toimi Suomen Nuoriso-opisto, Paukkula, koska ajattelimme, että nuorilla olisi rennompaa olla tutussa ympäristössä.

5.2 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää Paukkulan opiskelijoiden kokemuksia oppilaitosnuorisotyön laadusta heidän oppilaitoksessaan. Toteutimme tutkimuksen teemahaastatteluna, ja keräsimme haastattelukysymykset kolmen eri osion alle.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykseksi muodostui: millaisia kokemuksia Paukkulan opiskelijoilla on oppilaitosnuorisotyöstä?

Tutkimuskysymys on luotu teemahaastattelurungon ympärille (liite 1.) Haastattelumme ensimmäinen osio käsittelee yhteisöllisyyttä Paukkulassa. Tässä osiossa kysymme opiskelijoilta, miten he kokevat ryhmäyttämisen toimineen

opintojen alussa, johon kuuluu muun muassa orientaatioviikko. Tämän lisäksi kysyimme opiskelijoilta heidän mielipidettään yhteishengen muodostumisesta Paukkulassa opintojen alussa.

Haastattelun toisessa osiossa käsitellään tutoroinnin merkitystä opiskelijoiden yhteishengen säilyvyyteen opintojen aikana, sekä minkälaisia osallisuutta edistävää toimintaa Paukkulassa järjestetään opiskelijoille. Tämän osion teema on osallisuus Paukkulassa. Kysyimme tässä osiossa kysymyksiä esimerkiksi tutoreiden toiminnasta ja tehtävistä.

Haastattelumme kolmannen osion teema on oppilaitosnuorisotyö Paukkulassa. Tämän kategorian alle liittyivät kysymykset Paukkulan yhteisöohjaajan tekemästä työstä ja kokemukset siitä, sekä opiskelijoiden järjestämät tapahtumat ja kampanjat.

5.3 Tutkimusote ja aineistonkeruumenetelmä

Toteutimme opinnäytetyömme laadullisena tutkimuksena, koska halusimme kuulla opiskelijoiden kokemuksista heiltä itseltään, sekä omin sanoin. Uskoimme saavamme monipuolisempia vastauksia toteuttamalla opinnäytetyömme laadullisena tutkimuksena. Halusimme siis saada yksittäisiä merkityksellisiä kokemuksia ja havaintoja esille.

Laadullisella aineistolla tarkoitetaan pelkistetyimmillään aineistoa, joka on ilmaisultaan tekstiä. Tämä teksti voi olla syntynyt tutkijasta riippuen tai riippumatta. (Eskola & Suoranta 1998, 15.)

Ihmisten subjektiivisten kokemusten ja näkemysten tutkiminen on laadullisen tutkimuksen keskeinen ominaispiirre. Laadullisessa tutkimuksessa on myös tunnistettava, että ihmiset ymmärtävät asioita niiden keskinäisten suhteiden ja kunkin yksityiskohdan ja kokonaisuuden välisinä relaatioina. (Puusa & Juuti 2020, 59–60.)

Valitsimme tutkimustavaksi teemahaastattelun, koska kohdejoukon huomioon ottaen, rennompi ns. keskustelumainen haastattelutyylityyppi on tutkimukseen sopivin. Suoritamme haastattelut yksilöhaastatteluina, jotta saamme mahdollisimman monta näkökulmaa tutkimuskysymykseemme.

Teemahaastattelussa, eli puolistrukturoidussa haastattelussa kysymykset ovat haastateltaville samat, mutta vastauksia ei ole sidottu vastausvaihtoehtoihin, vaan haastateltavat voivat vastata omin sanoin. Kysymykset on myös määriteltä ennalta, mutta haastattelijan ei tarvitse mennä tietyn kaavan mukaisesti jokaisen haastateltavan kanssa, vaan kysymysten sanamuotoa on mahdollista vaihtaa. Tälle menetelmälle on siis ominaista, että jokin haastattelun näkökohta on lyöty lukkoon, mutta ei kaikkia. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 47.)

Teemahaastattelua käytettäessä haastattelun tutkijan näkökulma vapautuu pääosin, joka tuo haastateltavien äänen kuuluviin, sekä ottaa huomioon sen, että ihmisten näkökulmat ja heidän tulkintansa eri asioista ovat merkityksellisiä (Hirsjärvi & Hurme 2001, 48).

5.4 Aineiston analyysimenetelmä

Aineiston keräämisen jälkeen eli haastattelujen tekemisen jälkeen, on jokainen haastattelu litteroitu vielä erikseen puhelinnauhoitteista. Litteroidessa sisältö jaettiin teemoihin, jonka avulla aineiston tulkitsemisen selkeyttämiseksi. Litterointi keskittyi haastateltavien kertomaan asiasisältöön. Valitsimme analyysimenetelmäksi aineistolähtöisen sisällönanalyysin. Sisältöanalyysiä tehdessä keskeisin aineisto on nostettu pääpainoksi tutkimustuloksien luomiseksi.

Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa käytetty aineiston analyysitapa on sisällönanalyysi, ja sitä käytetään tekstien tai tekstimuotoon saatettujen aineistojen analysoimisessa. Esimerkiksi litteroidut haastattelut voidaan analysoida sisällönanalyysiä käyttäen. Sisältöanalyysistä muodostuu tiivistetty kuvaus tutkittavasta asiasta. (Leinonen 2018.)

Sisällönanalyysimenetelmä sopii meidän opinnäytetyömme analyysimenetelmäksi parhaiten, koska haastateltavien puhe on keskipisteenä. Haastatteluiden jälkeen suoritamme litteroinnin, joka analysoidaan sisältöanalyysin avulla. Opinnäytetyön pohdinnassa vertailemme teorian ja aikaisempien tutkimusten välisiä eroavaisuuksia ja yhtäläisyyksiä verraten tuloksiin.

6 TULOKSET

6.1 Yhteisöllisyys Paukkulassa

Haastateltavia oli seitsemän ja haastattelut on merkitty näihin lukuihin kirjainyhdistelmillä H1, H2, H3, H4, H5, H6 sekä H7.

Ensimmäisen haastatteluteeman alla kysyimme haastateltavilta kysymyksiä opintojen aloittamiseen Paukkulassa, liittyen muun muassa ryhmäytymisviikkoon ja ryhmäytymisleiriin.

Kaikilla haastateltavilla oli jokin positiivinen kokemus opintojen aloittamisesta Paukkulassa. Monilla haastateltavilla oli kokemus sekä oppilaitosnuorisotyöstä, että Paukkulan opiskelijoiden yhteishengen toimivuudesta.

H3: ”Noi tutorit piti paljon iltapäivätoimintaa, ja sitte nää vanhemmat opiskelijat oli myös todella mukavia ja moikkas aina ja oli avoimia.”

Ryhmäytymisviikosta ja ryhmäytymisleiristä haastateltavilta tuli todella samankaltaisia vastauksia. Heidän mielestään molemmat olivat todella hyödyllisiä opintoja aloittaessa, ja auttoivat ryhmäytymisessä sekä muihin opiskelukavereihin tutustumisessa. Haastateltavat kokivat, että tutoreiden ja yhteisöohjaajan järjestämät aktiviteetit tekivät ryhmäytymisviikosta hauskan. Ryhmäytymisviikko oli aktiivista yhteisöllistä toimintaa, jonka keskiössä olivat mm. leikit ja pelit.

H1: ”Oli hauskaa, koska siinä oli paljon kaikkea tutoreiden vetämää ja yhteisöohjaajan vetämää kaikkia leikkejä ja tuli kaikki ilmi kaikkea niinku mikä vois olla samanlaista meissä kaikissa luokkalisissa.”

H6: ”Kyllä se just ryhmäytti hyvin sitä meidän niinkun ryhmää. Tuli niinkun paljon tiiviimpi porukka just niitten ekojen viikkojen aikana sen takia.”

Paukkulan opiskelijat kokivat ryhmäytymisleirin vaikuttaneen yhteisöllisyyteen positiivisesti. Yhteisöllisyys muodostui ryhmän yhteisöllisissä aktiviteeteissa kuten erilaiset leikit ja pelit. Opiskelijat kokivat ryhmäytymisleirin yhteisien aktiviteeteissä mukana olon ja vapaa-ajan hauskaksi yhteisölliseksi toiminnaksi. Haastatteluissa ilmeni kuitenkin myös yksi täysin muista eroava kokemus, jossa haastateltava olisi toivonut enemmän yhdessä tekemistä vapaa-ajan si- jaan.

H4: ”--mut ehkä sielläkin toisaalta oli kiva, että oli vapaa-aikaa, mut sit se oli ehkä silleen et sillon kaikki vähän ajautu että osa oli yksin ja osa oli pienissä porukoissa et ois ehkä toivonu et se olis ollu enemmän sellasta yhteisöllistä”

Yksi haastateltavista kertoi, että heidän luokassaan on todella avoin ja turvallinen ilmapiiri, ja että vaikeistakin asioista pystyy helposti luokkakavereiden kesken puhumaan. Hän ajatteli, että ensimmäisen viikon ryhmäytymisellä oli myös osansa asiassa, koska siinä oltiin niin tiiviisti muiden kanssa tekemisissä.

H3: ”Joo mä osallistuin siihen ja se oli tosi mukava, koska se ryhmäytti meidän niinku luokkaa todella paljon, että synty niinku tosi nopeeta sellanen hyvä yhteishenki ja meillä on nyt myös luokka niinku tosi tiivis ja avoin keskenään et me pystytään keskustella vähän kaikesta niinkun vaikeimmistakin aiheista ni se toi tosi hyvän ryhmähengen meidän luokkaan heti alussa.”

6.2 Osallisuus Paukkulassa

Tämän haastatteluteeman alta löytyi haastattelukysymyksiä oppilaitoksen tuortoitinnasta. Ja tästä aiheesta tulikin ristiriitaisempia vastauksia. Toisaalta haastateltavat kertoivat, kuinka ovat saaneet paljon apua tutoreilta, ja he ovat olleet paljon mukana, ja toisaalta, että he eivät ole olleet niin suuresti läsnä ensimmäisen vuoden jälkeen.

H5: ”On ne aika tärkeä osa niinku sillee tätä oppilaitosta ja ehkä ne sais jopa ehkä enemmän tuua sitä omaa toimintaansa tähän. Tietysti sit kun meilläkin kun on kaikki toppijaksot ynnä muut ja sit tutoritkin saattaa olla missä sattuu topissa sit kun me ollaan täällä nii sillee ehkä vielä aktiivisemmin haluis jotain toimintaa niiltä.”

Aineistosta nousi esille, että tutoreiden läsnäolo on näkynyt oppilaitoksessa ryhmäytymisleirillä mukana olona, iltatoiminnan ja muiden aktiviteettien järjestämisessä. Sekä ensimmäisen vuoden opiskelijoiden ryhmäyttämisessä heillä on ollut keskeisin rooli.

Opiskelijat ovat olleet mukana tutoreiden järjestämässä iltatoiminnassa, erilaisissa vapaa-ajan aktiviteeteissa, kuten erilaisissa leikeissä ja peleissä.

H2: ” Öö, kyl se on varmaan niiku silleen aika iso osa. Tai en oo ihan varma millasta olis ehkä ilman tutoreita. Koska tutoreita on suurin, kuitenkin niistä on aika paljon nuoria, ni ne on niinkun meiän ikäsi ni ne on niinku samalla tasolla ja ymmärtää sit ehkä meitä paremmin ku jotkut meitä vanhemmat aikuiset.”

Toisaalta yhdessä haastattelussa nousi esille, että tutorit eivät ole aina olleet niin läsnä opiskelijoiden arjessa kuin nyt.

H7: ” silloin, kun ite oli ykkösellä, niinku loppu aika äkkiä, ensimmäiset viikot niinku tutorit, kun oli aika vahvasti läsnä arjessa, mut sitten ne vähä sillee katos.. Mmm.. Ehkä sillee yleisesti vaan, että ne ois ollu enemmän tai olisivat järjestäneet enemmän toimintaa.”

Osa haastateltavista kertoi, että tutoreiden kanssa on tullut vietettyä myös vapaa-ajalla aikaa, ja osasta on tullut myös hyviä ystäviä. Tämä osaltaan kertoo myös Paukkulan hyvästä yhteishengestä ja ilmapiiristä, koska opiskelijat kaikilta luokilta tulevat toimeen keskenään ja viettävät aikaa yhdessä.

H3: ”Ne on mukavia ja ottaa kaikki huomioon ni se tekee sen tosi mukavan ja avoimen niiku tunnelman tänne ja yhteisöön, että voi mennä puhumaan helposti, jos on jotakin asiaa tai jos on kysyttävää ni helposti voi mennä tuutoreilta kysymään.”

6.3 Oppilaitosnuorisotyö Paukkulassa

Tämä haastatteluosio käsittelee oppilaitosnuorisotyön toteutumista Paukkulassa, ja siihen liittyy muun muassa yhteisöohjaajan toiminta, iltatoiminta ja opiskelijoiden mielipiteet toteutettavasta vapaa-ajan toiminnasta Paukkulassa.

Haastateltavat kertoivat, että yhteisöohjaajan läsnäolo näyttäytyy heidän arjessaan hyvin. Yhteisöohjaajan rooli näkyy monenlaisessa Paukkulan oppilaitosnuorisotyötoiminnassa esimerkiksi iltatoiminnassa, ryhmäytymisleirillä, ohjaajantuntien pitämisenä ja opiskelijoiden mainitseman ”snolkkarisumppien” pitämisenä. Haastateltavat kertoivat, että ”snolkkarisumpit” ovat yhteisöohjaajan kahdesti viikossa oppilaitoksen tiloissa järjestämä rento vapaa-ajan yhteisöllinen tuokio. Lisäksi haastateltavat kokevat, että yhteisöohjaajalta saa tarvittaessa neuvoa ja apua.

H7: ” Yhteisöohjaajakin niinku ohjaa sillee eteenpäi, et just on noita ohjaamo ja noita etsiviä nuorisotyöntekijöitä sillee, että on kyllä sellanen olo, että niinku ei jää yksin.”

Haastatteluiden toteutumisen aikaan yhteisöohjaaja oli hieman pidempään pois työtehtävistään, ja Paukkulan oppilaitoksessa oli järjestetty tälle ajalle sijainen työtehtävään.

H3: ”Joo, yhteisöohjaaja on tosi hyvin ollu täällä niinku mukana meidän kaa. Hän on pitäny meille ohjaajan tunteja tossa ekan vuoden aikana ja nyttinkin olisi ollut, mutta hän on sairaslomalla ni hänellä on sijainen. --ni on ollut todella mukava ja sit siellä on ollut noi tiistaisin ja torstaisin on tuolla snolkkarissa ni on kahvitellut ni sinne saa mennä ni hän on siellä sitten aina paikalla ja voi

helposti mennä juttelee ja hän on ylipäänsä avoin ja mukava ihminen ni sille voi helposti mennä juttelee.”

Yhteisöohjaaja huomioi opiskelijat ja järjestää opiskelijoille vapaa-ajantoimintaa sekä oppitunteja. Yhteisöohjaaja myös huomioi opiskelijoiden mielipiteitä Paukkulassa järjestettävään toimintaan.

H2: ”Öö sillon ku meillä oli joku... meillä oli joku sellanen päivä mis oli erilaisii pisteitä missä me käytiin, ni sillon yhteisöohjaaja piti yhtä pistettä ja se aina välillä just pyörii täällä. Koen, että yhteisöohjaaja osaa sen hommansa ja on mukava meille ja sit sillon ku se on täällä ni pitää niit snolkkarisumppeja meille, ja juttelee meille ja tollee. Et se on tosi kiva.”

Haastateltavat kokevat, että myös etsivänuoriso- ja ohjaamotyöntekijöiden toiminta näkyy Paukkulan oppilaitosnuorisotyön toteutumisessa.

H7: ”--niinku tosi hyvä sillee just yhteisöohjaaja pitää sillee huolta ja meillä on tosi hyvä kun just kaikki opettajatkin ja yhteisöohjaaja niinku ohjaa sillee eteenpäi, et just on noita ohjaamo ja noita etsiviä nuorisotyöntekijöitä sillee, että on kyllä sellanen olo, että niinku ei jää yksin.”

Kysyimme haastateltavilta myös, pääsevätkö he itse vaikuttamaan iltatoimintaan, ja jos pääsevät, niin miten. Muutamat haastateltavat kertoivat, että tutoreiden kautta pääsee vaikuttamaan ja toivomaan iltatoimintaan aktiviteettejä.

H4: ” Siis varmaan, jos ehottaisin jollekki vaikka just yhteisöohjaajalle tai tuutoreille ni vois ottaa siitä joku koppia ja tietysti sit jos ois opiskelijakunnassa ni sieltä kautta varmaan sais.”

H3: ”Pari viikkoa sitten tuli viesti et jos on iltapäivätoimintaan toiveita niin laittaa viestiä niinku tuutoreille et voi toivoa erilaista toimintaa ja suoraan pyytää et hei tällästä olis kiva jos pitäisitte niin ottavat mielellään ja ehkä pitävät.”

Yksi haastateltava kertoi, että hänen mielestään toimintaa (esimerkiksi leikkejä ja pelejä) järjestetään enemmän iltatoimintana asuntolassa asuville, ja toivoisi enemmän yhteistä toimintaa, vaikka koulupäivienkin aikana, tai heti niiden jälkeen. Haastateltava ei siis asunut asuntolassa, ja pohti, ettei oikeastaan jaksa erikseen lähteä enää kotoaan illalla tulemaan oppilaitokselle iltatoiminnan takia.

H1: ”Joo on yhteisöohjaaja kyl niinku ollu paljon apuna näis niinku ku se on vetäny kaikkee niinku yhteistä juttuu noissa, mut mä tiään et on se etsivä nuorisotyö, et ne on käyny monta kertaa mainostaa, mut mä en oo ainakaan ite ollu mukana. Yleensä just noille asuntolalaisille vedetään enemmän noita juttuja illalla. Mut kyl siihen muutkin luokkalaiset pääsee, mut en mä lähde illalla kotoo tänne takasin tulemaan.”

Viimeisenä kysyimme, onko mitään tiettyä iltatoimintaa tai aktiviteettiä, jota haastateltavat haluaisivat erityisesti Paukkulassa järjestettävän. Yksi haastateltava kertoi, että haluaisi monipuolisemmin erilaisia asioita.

H4: ” Ei tuu mieleen mitään erityistä, mut ehkä jotain niinku.. ehkä niit iltohjelmaa silleen enemmän, niit oli viime vuonna aika paljon, mutta tänä vuonna on ollu ihan vaan ehkä pari kertaa. Ja sit vois olla silleen et niitä olis vähän eri tyyliä, että kun ne on aina kaikki jotain pelejä tai leikkejä, tai lipunryöstöä pelataan pari tuntia. Et olis vähän niinku monentyyliä, ni sit siin ois kaikille aina jotain.”

7 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

7.1 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Paukkulan opiskelijoiden kokemuksia oppilaitosnuorisotyöstä Paukkulassa haastatteluiden avulla. Aineistomme perusteella saimme selville, että opiskelijoiden mielestä yhteisöohjaaja on keskeisessä roolissa Paukkulan oppilaitosnuorisotyön toteutumisessa. Yhteisöohjaaja edistää yhteisöllisyyden ja osallisuuden syntymistä oppilaitoksessa, sekä

ylläpitää sitä. Oppilaitosnuorisotyötä Paukkulassa on myös etsivä nuorisotyö ja ohjaamotoiminta.

Oppilaitosnuorisotyön toteutumisen kannalta yhteisöohjaajan rooli on Paukkulassa merkittävä, koska hän on opettajatiimin tukena, sekä vastaa pääosin iltatoiminnan toteutumisesta Paukkulassa, sekä auttaa opiskelijoita heidän henkilökohtaisilla opintopoluillaan, sekä on ohjaamassa erilaisia ryhmiä. (Seppänen-Nousiainen 2021, 160.) Yhteisöohjaaja vastaa siis monenlaisesta toiminnasta Paukkulassa, ja hänen työpanoksensa on erityisen tärkeä opiskelijoiden arjessa.

Nuorisotyön erityinen tehtävä on tuoda oppilaitokseen toimintaa, jossa painotuvat myönteiset sosiaaliset suhteet ja nuorten näkeminen voimavarana.

Muilla oppilaitoksen toimijoilla ei ehkä ole samanlaista osaamista tai ajallista mahdollisuutta tämänkaltaisten tehtävien toteuttamisessa oppilaitoksen arjessa, joten nuorisotyölle on oma paikkansa koulussa. (Nieminen 2023, 22.)

Oppilaitosnuorisotyöllä pyritään parantamaan oppilaiden ja opiskelijoiden välisiä suhteita, ja tällä tavoin parannetaan ja vahvistetaan oppilaiden yhteenkuuluvuutta oppilaitokseen, sekä oppilaitosta yhteisönä (Nieminen 2023, 23).

Meidän otantamme ja haastattelumateriaalimme perusteella voimme todeta, että Paukkulassa toteutettavan nuorisotyön avulla saadaan ryhmäytettyä ja integroitua opiskelijat osaksi oppilaitoksen yhteisöä.

7.2 Tutkimuksen luotettavuus

Haastatteluissa saadut tulokset vastasivat tutkimuskysymykseen. Suurin osa saaduista vastauksista oli hyvin positiivissävytteisiä, ja haastateltavilta tuli hyvin vähän negatiivisia vastauksia. Ajattelimme myös, että osa haastateltavista oli saattanut jo pohtia vastauksiaan hieman etukäteen, koska osa heistä oli saanut materiaalin opinnäytetyön yhteyshenkilöltämme aiemmin luettavaksi. Vastaukset eivät heidän kohdallaan olleet välttämättä yhtä spontaaneja.

Haastatteluprosessissa huomasimme, että olimme varanneet liikaa aikaa haastatteluiden toteuttamiseen. Haastattelut olisi pystynyt hoitamaan todennäköisesti jopa yhden tai kahden päivän aikana, mutta nyt niihin meni kolme päivää, koska olimme ylivoimaisesti ajan. Haastateltavien ei tarvinnut kauan miettiä vastauksiaan, joten aikaa säästyi siinä runsaasti. Haastatteluiden toteuttamisen aikana kaksi haastateltavaa ei osallistunutkaan tutkimukseen, joka aiheutti osaltaan hieman hankaluuksia, mutta saimme heidän tilalleen onneksi lyhyellä aikataululla Paukkulan yhteyshenkilön kautta uudet haastateltavat.

Haastateltavat eivät myöskään olleet meille ennestään tuttuja, joten ehkä he eivät uskaltaneet sanoa kaikkea, mitä saattoivat ehkä ajatella. Tämä oli myös ensimmäinen ammattikorkeakoulutasoinen tutkimuksemme, ja prosessi oli meille täysin uusi.

Osa haastateltavista oli vasta aloittanut opiskelun syksyllä, kun haastatteluita teimme, eivätkä he olleet ehtineet oppilaitoksessa täten viettämään yhtä paljon aikaa kuin vanhemmat opiskelijat. Syksyllä aloittaneet opiskelijat eivät ole välttämättä saaneet kokonaisvaltaista kuvaa oppilaitosnuorisotyön toteutumisesta verraten pidempään oppilaitoksessa opiskelleisiin. Opintoissa käytetty aika voi tuoda laajemman mielipiteen oppilaitosnuorisotyöstä ja sen ympärillä toteutuvista asioista.

7.3 Johtopäätökset

Saamamme tulokset olivat todella positiivissävyytteisiä, ja niistä olikin hankala keksiä Paukkulan oppilaitokselle kehitettävää. Saamiemme tulosten perusteella oppilaitosnuorisotyö toteutuu nykyisellä tavallaan Paukkulassa todella hyvin, eikä täten sitä tarvitse lähteä muokkaamaan tai muuttamaan.

Haastatteluiden perusteella oppilaitosnuorisotyö on järjestetty ja toimii Paukkulassa lähes erinomaisesti. Emme löytäneet haastatteluiden perusteella kohteita ja toimia, joita Paukkulan pitäisi kehittää tai jatkojalostaa, koska haastateltavat olivat sitä mieltä, että oppilaitosnuorisotyö ja yhteisöohjaajan tekemä

työ toimii. Ainoa kehittämiskohde olisi ollut tutoreiden toimen jatkaminen pidemmälle ensimmäisen vuoden opinnoissa, mutta on ymmärrettävää, että tutorit ovat ensimmäisenä opintovuotena enemmän läsnä kuin seuraavina.

Koska meidän keräämämme materiaali oli positiivissävytteistä, eikä kehitettävää tahtonut materiaalista löytyä, voisi oppilaitosnuorisotyön toteutumista Paukkulassa tutkia mielestämme myös yhteisöohjaajan roolista, tai muiden Paukkulassa työskentelevien henkilöiden näkökulmasta. Tämä voisi tuoda uudenlaisia ja runsaampia näkökulmia aiheeseen.

LÄHTEET

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 2. painos. Tampere: Vastapaino.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Isola, A., Kaartinen, H., Leemann, L., Lääperi, R., Schneider, T., Valtari, S. & Keto-Tokoi, A. 2017. Mitä osallisuus on?: Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Helsinki: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-917-0> [viitattu: 21.3.2023].

Kalliokoski, T. 2020. Yhteisöllisyyden rajat yhteistoiminnan ja ihmisen perushyvien näkökulmasta. Akateeminen väitöskirja. Helsingin yliopisto. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/314726/YHTEIS%C3%96L.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu: 19.5.2023].

Kielitoimiston sanakirja. 2021. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus. Verkkojulkaisu HTML. Saatavissa: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/yhteis%C3%B6> [viitattu 23.2.2024].

Kiilakoski, T. 2014. Koulu on enemmän: Nuorisotyön ja koulun yhteistyön käytännöt, mahdollisuudet ja ongelmat. Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/koulu_on_enemman.pdf [viitattu 31.3.]

Kolehmainen, M. & Lahtinen, P. 2014. Nuorisotyötä koulussa: yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen. Kaarina: Winbase Oy. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/93302/978-952-456-174-7.pdf?sequence=1> [viitattu: 20.3.2023].

Koskela, S. 2023. Koulun moniammatillinen yhteistyö – edellytyksiä, haasteita ja hyötyjä. Teoksessa Hännikäinen-Uutela, A. & Penttinen, P. (toim.) Koulunuorisotyö. Osaamiskeskus Nuoska & Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu: 64–72. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-515-4> [viitattu: 25.4.2023].

Ahlberg, J., Appelgren, J., Järvinen, E., Häsä, S., Komulainen, T., Koponen, P., Kääpä, J., Laitinen, M., Penttilä, A., Rihu, M. & Tani, H. s.a. Koulunuorisotyön käsikirja: Vinkkejä ja työmenetelmiä nuorisotyöntekijälle. Nuorten Kouvola. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.nuortenkouvola.fi/wp-content/uploads/sites/4/2024/04/koulunuorisotyö_kasikirja_web.pdf [viitattu: 20.3.2023].

Leinonen. 2018. Sisällönanalyysi. WWW-dokumentti. Päivitetty: 12.12.2018. Saatavissa: <https://spoken.fi/sisallanalyysi/> [viitattu: 29.5.2023].

Luomanen, J., Lumme-Sandt, K., Virkola, E. & Nikander, P. 2018. Kadonnut yhteisö? Postilaisuus ikääntyvien Postin työntekijöiden haastattelupuheessa. Työelämän tutkimus – Arbetslivsforskning 16 (3). WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://journal.fi/tyoelamantutkimus/article/view/85227/44211> [viitattu 23.2.2024].

Mitä osallisuus on? s.a. Nuoret ja osallisuus. WWW-sivu. Saatavissa: <https://nuoretjaosallisuus.fi/tietoa-osallisuudesta/> [viitattu: 24.2.2024].

Nieminen, J. 2023. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyö nuorisotyön professionaalisenä pyrkimyksenä. Teoksessa Hännikäinen-Uutela, A. & Penttinen, P. (toim.) Koulunuorisotyö. Helsinki: Grano Oy, 16-33. PDF-tiedosto. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/793287/URN:ISBN978952344514.pdf?sequence=5&isAllowed=y> [viitattu: 4.4.2023].

Osallisuuden edistäminen. 2024. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. WWW-sivu. Päivitetty: 9.2.2024. Saatavissa: <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen> [viitattu: 20.3.2024]

OKM s.a. Toinen aste. Opetus- ja kulttuuriministeriö. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://okm.fi/koulutusselonteko/toinen-aste> [viitattu: 4.4.2023].

Paasivaara, L. & Nikkilä, J. 2010. Yhteisöllisyydestä työhyvinvointia. 2. painos. Helsinki: Kirjapaja.

Pajari, S. 2020. Koulunnuoristyö kouluun kiinnittymisen edistäjinä ammatillisessa oppilaitoksessa. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Humanistinen ala. Opinnäytetyö. PDF-Dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/352591/Pajari_Sanna.pdf?sequence=2&isAllowed=y [viitattu:12.3.2023].

Paukkulan arvot. s.a. Paukkula, Suomen Nuorisopisto. Saatavissa: <https://paukkula.fi/arvot/> [viitattu: 12.3.2023].

Paukkula Oppilaitoksena. S.a. Paukkula, Suomen Nuorisopisto. Saatavissa: <https://paukkula.fi/paukkulan-historia/> [viitattu: 12.3.2023].

Penttinen, P. 2023. Esipuhe – Nuorisotyötä koulussa vai koulunuorisotyötä? Teoksessa Hännikäinen-Uutela, A. & Penttinen, P. (toim.) Koulunuorisotyö. Osaamiskeskus Nuoska & Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu: 7–14. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-515-4> [viitattu: 20.4.2023].

Perander-Norrgård, K & Palmu, M. 2022. Opas peruskoulunsa päättävän nuoren vanhemmalle. Suomen vanhempainliitto. PDF-Dokumentti. Saatavissa: https://vanhempainliitto.fi/wp-content/uploads/2022/08/Tervetuloa-toiselle-asteelle_Verkkoon_2022.pdf [viitattu 20.4.2023].

Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. 2. painos. Tallinna: Gaudeamus.

Raina, Liisa. 2012. Uusi yhteisöllisyys. Kasvatusyhteisön rakentamisen ammattitaito. 2. painos. Tampere: Arator.

Seppänen-Nousiainen, N. 2021. Paukkulan tukimuodot ja toimijat. Teoksessa Hännikäinen-Uutela, A., Kantonen, H. & Kiilakoski T. (toim.) Nuorisotyötä kouluissa ja oppilaitoksissa. Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu, 157–165.

Pälkäs, J & Valtonen, M. 2022. Erilaiset oppijat. Selvitys toiseen asteen ammatillisen opettajien toiminnan ohjauksen menetelmistä. Satakunnan Ammattikorkeakoulu. Sosiaaliala. Opinnäyte. PDF-Dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/782384/Palkas_Valtonen.pdf?sequence=2&isAllowed=y [viitattu: 27.3.2023].

Varpenius, A. 2020. Nuorisotyön rooli oppilaitoksen hyvinvointityössä. Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu. Ylempi amk -opinnäyte. Järjestö- ja nuorisolan koulutusohjelma. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020121729026> [viitattu: 24.4.2023].

Viinikangas, K. 2011. Osallisuus osana raahelaista nuorisotyötä. Opinnäytetyö Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2011083012757> [viitattu: 19.5.2023].

Haastattelurunko

Yhteisöllisyys Paukulassa

Ensimmäiset opiskeluviikot

1. Kerro jokin mukava tilanne opiskeluiden aloittamisesta Paukulassa.
2. Paukulassa järjestetään ensimmäisenä opintovuotena ryhmäytymisviikko. Osallistuitko tähän, ja miten koit sen vaikuttaneen opintojen aloittamiseen? (Tekikö se niistä helpompaa?)
3. Mikä ryhmäytymisviikossa oli hyvää? Entä huonoa?
4. Vaikuttiko ryhmäytymisviikko mielestäsi yhteishengen muodostumiseen positiivisesti? Jos ei, niin miksi? Jos kyllä, niin miten?
5. (Kerro ensimmäisen vuoden ryhmäytymisleiristäanne.)
6. Kerro, miten ryhmäytymisleiri vaikutti yhteishengen teidän opiskelijaryhmässänne.)

Osallisuus Paukulassa

1. Kerro Paukulan opiskelijoiden tutortoiminnasta, minkälaisissa asioissa se on näkynyt, ja minkälaisia kokemuksia sinulla on siitä?
2. Minkälaisia asioita olet tehnyt tutoreiden kanssa?
3. Minkälaisiin pulmiin tai kysymyksiin olisit toivonut saavasi apua tuto-reilta?
4. Millaisena koet tutortoiminnan vaikutuksen yhteishengen oppilaitoksessanne?

Oppilaitosnuorisotyö Paukulassa

1. Miten koet oppilaitosnuorisotyön toteutumisen Paukulassa?
2. Minkälaisia kokemuksia sinulla on yhteisöohjaajan osallistumisesta arkeen, mitä olet tehnyt yhteisöohjaajan kanssa?
3. Pääsetkö itse vaikuttamaan iltatoimintaan oppilaitoksessanne? Miten?
4. Millaisia aktiviteettejä tai toimintaa haluaisit Paukulan toteuttavan?